

Villilohi – yhteistyöverkosto
vaelluskalojen puolesta ry
(Villilohi ry)
Y-tunnus: 3060368-9

LAUSUNTO
26.1.2023

ASIAMIET:

Mika Suutari-Jääskö
Vanamonkuja 3
04300 TUUSULA
040 5065464
suutarijaasko@mail.com

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

VIITE: VN/21836/2021

LAUSUNTO LUONNOKSESTA KANSALLISEKSI LUONNON MONIMUOTOISUUSSTRATEGIAKSI 2035

1. ALUKSI

Aloitamme kannanottomme vetoamalla Suomen Perustuslakiin.
Ote Perustuslakivaliokunnan lausunnosta:

”Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan kaikille. Säännöksessä tarkoitettu vastuu kohdistuu sekä julkiseen valtaan että yksityisiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin. Säättämällä vastuun kuulumisesta kaikille on haluttu korostaa sitä, että ympäristönsuojelu edellyttää laaja-alaista yhteistyötä eri tahojen kesken. Säännöksen tarkoittaman vastuun piiriin lukeutuvat muun muassa aktiiviset luonnolle suotuisat toimet. Ympäristöperusoikeutta koskeva säännös ilmaisee vastuun sellaisesta taloudellisen ja yhteiskunnallisen toiminnan kokonaislinjasta, joka turvaa elollisen ja elottoman luonnon monimuotoisuuden säilymisen (ks. HE 309/1993 vp, s. 66 ja PeVL 45/2016 vp, s. 2).”¹

Villilohi ry on kiitollinen saadessaan mahdollisuuden antaa lausunnon luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035.

¹ Valiokunnan lausunto PeVL 5/2017 vp. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Documents/PeVL_5+2017.pdf

2. LAUSUNTO

Makeat sisävedet ovat biodiversiteettimme suurimpia kärsijöitä². Luonnoksessa virtavesien ahdinko on jätetty liian pienelle huomiolle. Niiden asemaa tulee vahvistaa.

Luonnoksessa vesien biodiversiteetin edistämässä viitataan pääsääntöisesti vesienhoitosuunnitelmiin. Vesienhoitosuunnitelmat eivät edistä suojelua tai ennallistamista, niiden sisällössä on ristiriitaisuuksia jopa EU:n vesipuitedirektiivin kanssa. Vesienhoitosuunnitelmat ovat ristiriidassa myös komission kirjallisten huomautusten (2015 ja 2019) kanssa. Vesienhoitosuunnitelmat ja niiden valmistelu, perustehtävästään huolimatta, eivät toteuta EU:n vesipuitedirektiivin ympäristötavoitteita. Olisi haitallista nojata rikkiinäisiin suunnitelmaprosesseihin ja suunnitelmiin. Vesienhoitosuunnitelmatyö on alistettava kansalliselle biodiversiteettistrategialle, eikä päinvastoin.

Strategiassa on mentävä biodiversiteetin ja lainsäädännön juurille, EY:n lainsäädäntöön. Biodiversiteettistrategian tavoitteet on asetettava biodiversiteetistä lähtien.

Ennallistamista on toteutettava patoja purkamalla, kaikki vaellusesteet on poistettava.

Ennallistaminen on ulotettava myös padoilla autioitettuihin vesistöihin, joiden pinta-ala Suomessa on valtava. Niiden padottujen vesistöjen kohdalla, joissa patoja ei voida sähköntuotannollisesta syystä vielä purkaa, on ennallistaminen toteutettava toimivalla ja tehokkaalla ekologisella jatkumolla, luonnonmukaisella ohitusuomalla. Lisäksi on määriteltävä ja määrättävä ekologinen ympäristövirtaama koko vesistöön. Kaikissa padotuissa vesissä on avattava kaikille lajeille sopiva vaellusyhteys meren ja vesistön kutualueiden välille vuoteen 2027 mennessä, kuten EU:n vesipuitedirektiivi määrää. Tätä ei ole syytä biodiversiteettistrategialla heikentää.

Virtavesien vaurioitettuja elämän olosuhteita on parannettava suojelemalla, korjaamalla ja korvaamalla. Kompensaatio on toteutettava ja se toteutettava mahdollisimman lähellä vaurioitettua vesistön kohtaa, aina samassa vesistöissä.

² WWF Living planet -raportti. 2022.

<https://wwf.fi/app/uploads/7/1/z/fyuo5qo5fzpgkwf7hwnaag/living-planet-raportti-2022.pdf>

3. LOPUKSI

Villilohi ry on olemassa toimiakseen vaelluskalojen palauttamiseksi suomalaisiin virtavesiin ja vahvistaakseen niiden biodiversiteettiä. Yhdistyksellämme on käytettävissään aihepiiriin liittyvää erityistä asiantuntemusta. Villilohi ry:n tulisi päästä osallistumaan biodiversiteettistrategian jatkovalmisteluun.

Villilohi ry:n puolesta,

Mika Suutari-Jääskö
puheenjohtaja
Villilohi ry

Sami Myllymäki
hallituksen jäsen
Villilohi ry